

Arhitekt Ivan (John) Jager in Ljubljanska šola za arhitekturo

Odprtje razstave bo 21. junija ob 18. uri v Tehniškem muzeju Slovenije v
Bistri pri Vrhniki

BISTRA – V torek, 21. junija, bodo v Tehniškem muzeju Slovenije (TMS) v Bistri pri Vrhniki odprli gostujočo razstavo o slovensko-ameriškem arhitektu Ivanu (Johnu) Jagru, ki bo pod naslovom *Arhitekt Ivan (John) Jager in Ljubljanska šola za arhitekturo na ogled do 31. decembra*. Poudarila bo Jagrov pomen za slovensko-ameriško arhitekturno zgodovino in se navezala na lanskoletno praznovanje 150. obletnice arhitektovega rojstva in 100. obletnice Fakultete za arhitekturo v Ljubljani pa tudi na letošnje Plečnikovo leto.

Odprtje razstave bo 21. junija ob 18. uri uvedlo [predavanje](#) *Ivan (John) Jager: slovenski arhitekt v Minnesoti*, ki ga bo pripravila umetnostna zgodovinarica, likovna

kritičarka, kuratorka in izredna profesorica na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (UL ALUO) dr. **Nadja Zgonik**.

Postavitev razstave v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje

[Gostujoča razstava Muzeja za arhitekturo in oblikovanje \(MAO\)](#) je po besedah direktorice TMS dr. **Barbare Juršič** in direktorja MAO dr. **Boga Zupančiča** »odličen primer medmuzejskega sodelovanja. Da je postavljena ravno v prostorih TMS v Bistri, ima tudi **simbolno vrednost**, saj se je arhitekt **Ivan Jager 16. 5. 1871** rodil ravno v čuvajnici nad **Bistro**. Jager je bil sicer predstavnik generacije prvih slovenskih visokošolsko izobraženih arhitektov – **ob Maksu Fabianiju in Jožetu Plečniku pomembno, a najmanj znano ime**«.

Karikatura, Ivan Jager v pismu Valenčiču ob slavnostni otvoritvi stavbe Narodnega doma češkega arh. Františka E. Škabroua, 1896, hrani MAO.

Karta Jožetu Plečniku, z Jagrovim klicem "Malo nas je, ne dajmo se! Bodimo edini, spoštujmo se in spoznavajmo se pa bodemo napravili še kaj izvenrednega z združenimi močmi" 1898, hrani MGML, Plečnikova zbirka.

Arhitektu Jagru so študij arhitekture na Tehniški visoki šoli na Dunaju omogočili slovenski mecen, kot sta bila Vrhnčan Kotnik in Trnovčan Valenčič. Prejeto podporo je vračal ter po svojih zmožnostih pomagal slovenskim študentom arhitekture in njihovim profesorjem v Ljubljani. Že pred drugo svetovno vojno je strokovno literaturo iz Minneapolisa v ZDA, kjer se je po potovanjih na Kitajsko in Japonsko ustalil (in na severu Minnesote kupil celo otoček), najprej pošiljal v Plečnikov seminar, nato pa v Ravnikarjev. Kot je še povedala dr. Juršič, se Jager nikoli ni vrnil v domovino, a je »z njo vseskozi ohranjal stik. Zlasti z Jožetom Plečnikom, ki ga je izjemno občudoval – imenoval ga je celo slovenski Michelangelo«. Slovenski študenti in profesorji arhitekture so bili zaradi Jagrovih pošiljk ameriških arhitekturnih knjig in revij dobro informirani o arhitekturnem dogajanju v ZDA in tudi drugod po svetu.

Jager je v ameriških strokovnih krogih vseskozi širil tudi vedenje in pomen o slovenskem arhitektu Jožetu Plečniku. Jager je bil **vsestranski ustvarjalec**: arhitekt, urbanist, graditelj, kot oblikovalec notranje opreme, ilustrator, organizator, arhitekturni teoretik, pisec in urednik, jezikoslovec, antropolog, preučevalec ljudske umetnosti ... Morda gre prav v tej vsestranskosti iskati vzrok, da se ni bolj močno zasedel na kakšnem od navedenih področij. **Slogovno seže njegov arhitekturni opus** od secesije, iskanja narodnega sloga pa vse od kitajskih in japonskih vplivov do modernizma in na koncu do sonaravnega prostorskega oblikovanja in trajnostnega razvoja. **Razstava, katere kustosa sta Natalija Lapajne in dr. Bogo Zupančič**, bo z reprodukcijami in deloma z originali prikazala bogato in razpršeno **Jagrovo zapuščino v Ljubljani**, tako iz knjižnice **SAZU**, arhiva **Fakultete za arhitekturo**, **Plečnikove hiše** in **Muzeja za arhitekturo in oblikovanje**.

Na razstavi bodo **predstavljeni rokopisi in besedila**, povezana s korespondenco z Jožetom Plečnikom, Edvardom Ravnikarjem, mecenom Valenčičem in drugimi. **Predstavljena bo strokovna literatura** z Jagrovimi opombami, ki jo je Jager pošiljal študentom in profesorjem na **Oddelek za arhitekturo Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani**.

Razstavo bogati tudi **digitalna predstavitev Jagrovega opusa**, ki je povezana z obiskom kustosa dr. **Boga Zupančiča** in dr. **Nadje Zgonik** **septembra 2018 v Minnesoti**, kjer sta si in situ ogledala Jagrova ameriška dela in pregledala arhivsko gradivo v **Northwest Architectural Archives (NAA) Univerze v Minnesoti**. Pomemben mejnik glede poznavanja del arhitekta Ivana (Johna) in njegovega **brata Francisa Jagra** je bila razstava, ki jo je **leta 2010 pripravila arhitektka Nataša Oblak Japelj z Muzejskim društvom Vrhnika** v galeriji **Cankarjevega doma na Vrhniki**. Dr. Juršič je opozorila še, da TMS ob razstavi sodeluje tudi z **Občino Vrhnika** in **Turistično-informacijskim centrom (TIC)**. »Skupaj načrtujemo dogodke, ki bodo lokalno prebivalstvo povezali z njihovim častnim krajonom.
